EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 27.4.2022
COM(2022) 186 final

2022/0129 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Maailma Tolliorganisatsiooni nõukogus seoses harmoneeritud süsteemi komitee kodukorra muutmise eelnõu vastuvõtmisega

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Selles ettepanekus käsitletakse otsust, millega kehtestatakse seisukoht, mis võetakse liidu nimel Maailma Tolliorganisatsiooni (WCO) nõukogus seoses harmoneeritud süsteemi (HS) komitee kodukorra muutmise eelnõu kavandatava vastuvõtmisega.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Rahvusvaheline kaupade kirjelduse ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsioon

Rahvusvahelise kaupade kirjelduse ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooni (edaspidi „leping“)[1] eesmärk on hõlbustada rahvusvahelist kaubandust ning statistika kogumist, võrdlemist ja analüüsi, eelkõige rahvusvahelise kaubanduse kohta. Selle lisa sisaldab HSi nomenklatuuri ehk rahvusvahelist harmoneeritud süsteemi, mis võimaldab osalevatel riikidel kaubeldavad kaubad tolli jaoks ühisel alusel klassifitseerida. HSi nomenklatuur sisaldab eelkõige kaupade kirjeldust, mis on esitatud rubriikide ja alamrubriikidena, ja nende numbrilisi koode, mis põhinevad kuuenumbrilisel koodisüsteemil. HSi nomenklatuur vaadatakse läbi iga viie aasta järel[2]. Seda kohaldab enam kui 200 maailma riiki ja majandusruumi, mis tähendab, et rohkem kui 98 % kõigist maailmas kaubeldavatest kaupadest on selle järgi klassifitseeritud.

Leping jõustus 1. jaanuaril 1988.

Euroopa Liit ja kõik selle liikmesriigid on lepingu osalised.

2.2. Maailma Tolliorganisatsioon (WCO)

Maailma Tolliorganisatsioon (WCO), mis loodi 1952. aastal Tollikoostöö Nõukoguna, on sõltumatu valitsustevaheline organ, mille ülesanne on muuta tolliasutused tulemuslikumaks ja tõhusamaks. WCO pakub oma liikmetele mitmesuguseid konventsioone ja muid rahvusvahelisi instrumente ning tehnilist abi ja koolitusteenuseid. Praegu esindab WCO 184 tolliasutust kogu maailmas.

WCO juhtorgan on nõukogu, mis tugineb oma ülesannete täitmisel sekretariaadi ning mitme tehnilise ja nõuandva komitee pädevusele ja oskustele.

WCO tehniline komitee, kes vastutab lepinguga seotud ettevalmistustöö eest, on HSi komitee. HSi komitee põhiülesanded on järgmised:

- tagada HSi õigusaktide ühetaoline tõlgendamine ja kohaldamine, sh lepinguosaliste vaheliste klassifitseerimisvaidluste lahendamine, hõlbustades seeläbi kaubandust;
- teha HSi muutmise ja ajakohastamise ettepanekuid, et võtta arvesse tehnoloogia arengut, kaubandusstruktuuride muutusi ja kasutajate muid vajadusi;
- edendada HSi laialdast kohaldamist ning käsitleda sellega seotud üldisi ja poliitilisi küsimusi.

[1] Nõukogu 7. aprilli 1987. aasta otsus 87/369/EMÜ rahvusvahelise kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooni ja selle muutmisprotokolli sõlmimise kohta (EÜT L 198, 20.7.1987, lk 1).

[2] Alates HSi nomenklatuuri kasutuselevõtust 1988. aastal on seda muudetud kuus korda. Muudatused jõustusid 1996., 2002., 2007., 2012., 2017. ja 2022. aastal.

HSi konventsiooni artikli 6 lõike 6 kohaselt peab harmoneeritud süsteemi komitee „[võtma] vastu oma kodukorra otsusega, mille poolt peab olema vähemalt kaks kolmandikku hääleõiguslikest liikmetest. Sel viisil vastuvõetud kodukorra peab kiitma heaks nõukogu.“

HSi komitee kodukorra eeskirjas 26 on öeldud: „[n]eid eeskirju võib tervikuna või osaliselt muuta kooskõlas konventsiooni artikli 6 lõikega 6.“

Liidu poolt WCOs võetavad seisukohad HSi kohta kooskõlastatakse liikmesriikidega. Liidul ja selle liikmesriikidel on WCO HSi komitees kokku ainult üks hääl. WCO nõukogus hääletab ELi pädevusse kuuluvates küsimustes, näiteks HSiga seotud küsimustes, EL kohtumisel osalevate liikmesriikide nimel.

2.3. WCO nõukogu kavandatav akt

WCO nõukogul on kavas 23.–25. juunil 2022 toimuval 139. ja 140. istungil heaks kiita HSi komitee kodukorra 19. ja 20. eeskirja muudatused (edaspidi „kavandatav akt“).

HSi komitee leppis 2019. aasta septembris 64. istungil konsensuse alusel kokku kodukorra 20. eeskirja muudatusettepanekus, et täpsustada reservatsioonidega seotud menetlust. Pandeemia tõttu ei ole seda küsimust veel WCO nõukogule heakskiitmiseks esitatud.

2021. aasta septembris 68. istungil leppis HSi komitee kokku kodukorra 19. eeskirja muudatusettepanekus, et täpsustada hääletusmenetlust.

Kodukorra 19. ja 20. eeskirja muudatusettepanekuid on selgitatud allpool.

Kodukorra 19. eeskirja muudatused

– Muutmiseelnõuga muudetakse 19. eeskirja kolmandat ja neljandat lõiku ning täpsustatakse seega, kuidas määratakse kindlaks häälteenamus (vähemalt kaks kolmandikku HSi komitee liikmete antud häältest), mis on vajalik, et HSi komitee saaks teha otsuseid HSi konventsiooni muutmise kohta, nt HSi nomenklatuuri muutmiseks ning muude lihthäälteenamust (rohkem kui 50 % komitee liikmete antud häältest) nõudvate otsuste tegemiseks, nt klassifitseerimisotsused, selgitavad märkused, klassifitseerimisarvamused.

– Peaeesmärk on tagada, et mitme arutlusel oleva variandi korral järgitaks sujuvat ja läbipaistvat menetlust, nii et komitee otsuses on komitee liikmete valdav enamus toetanud varianti, mis on jäänud alles pärast väiksema toetusega variantide järkjärgulist kõrvalejätmist.

– Muutmiseelnõu on esitatud allolevas tabelis (muudatused on alla joonitud):

	Praegune tekst	Uus tekst
Kolmas lõik	Konventsiooni muudatusi käsitlevad otsused võetakse vastu vähemalt kahekolmandikulise enamusega komitee liikmete antud häältest.	Konventsiooni muudatusi käsitlevad otsused võetakse vastu vähemalt kahekolmandikulise enamusega komitee liikmete antud häältest. Kui aga olemas on vähemalt kaks muudatusevarianti, järgib komitee variantide üheni vähendamiseks kõigepealt järkjärgulise hääletuse menetlust, nagu on kirjeldatud allpool lihthäälteenamusega hääletuse menetluses. Kui alles on jäänud vaid üks muudatusevariant, järgitakse lõplikul hääletamisel selle üle, kas muudatus heaks kiita või tagasi lükata,

		kahekolmandikulise häälteenamuse reeglit.
Neljas lõik	Muud otsused võetakse vastu komitee liikmete lihthäälteenamusega.	Muud otsused võetakse vastu komitee liikmete lihthäälteenamusega (rohkem kui 50 % häältest). Kui välja on pakutud rohkem kui kaks varianti ja ükski neist ei ole saanud üle 50 % komitee liikmete antud häältest, järgitakse lihthäälteenamusega hääletamisel järkjärgulise hääletamise menetlust, mille käigus vähendatakse võimalike variantide arvu, jättes järjest välja kõige vähem hääli saanud variandid, kuni kõige rohkem hääli saanud variant kogub rohkem kui 50 % komitee liikmete antud häältest.

Kodukorra 20. eeskirja muudatused

– Muutmiseelnõuga muudetakse 20. eeskirja esimest ja neljandat lõiku, millest saavad vastavalt teine ja esimene lõik, ning täpsustatakse, et WCO peasekretär peaks saama kätte talle esitatavad teated HSi komitee poolt läbi vaadatud küsimuse suunamise kohta WCO nõukogule või tagasi HSi komiteele uuesti läbivaatamiseks enne asjaomase ajavahemiku viimase päeva kella 24.00 (Brüsseli aja järgi).

– See muudatus on eriti asjakohane WCO peakorterist erinevas ajavööndis asuvatele haldusasutustele, kelle teated võib WCO peasekretär olenevalt WCO sekretariaadi asukoha ajavööndist kätte saada pärast seda, kui selliste uuesti läbivaatamise taotluste esitamiseks ettenähtud ajavahemik on möödas.

– Muutmiseelnõu on esitatud allolevas tabelis (muudatused on alla joonitud):

Praegune tekst	Uus tekst
Nõukogu otsuse nr 298 kohaselt võib peasekretär suunata konventsiooni artikli 8 lõike 2 alusel tekkinud küsimused konventsiooniosalise taotlusel otse komiteele tagasi, tingimusel et taotlus esitatakse kirjalikult hiljemalt komitee istungi lõpetamise kuule järgneva teise kuu lõpuks. Peasekretär lisab siis asjaomase küsimuse komitee järgmise istungi päevakorda uuesti läbivaatamiseks. Kui eri konventsiooniosalised esitavad sama küsimusega seotud taotlused nii nõukogule kui ka komiteele suunamiseks või kui konventsiooniosaline ei täpsusta, kas küsimus tuleks suunata nõukogule või otse komiteele, suunatakse küsimus nõukogule. Peasekretär teavitab kõiki konventsiooniosalisi, kui ta on saanud taotluse suunata küsimus nõukogule või komiteele. Konventsiooniosaline, kes esitab taotluse suunata küsimus nõukogule või komiteele, võib oma taotluse tagasi võtta igal ajal enne seda, kui nõukogu on küsimuse läbi vaadanud või komitee selle uuesti läbi	Teateid peasekretärile küsimuse suunamiseks nõukogule või komiteele uuesti läbivaatamiseks vastavalt konventsiooni artikli 8 lõikele 2 ja nõukogu otsusele nr 298 ei või esitada enne järgmist päeva pärast komitee istungi lõppemist, kuid need tuleb esitada istungi lõpetamise kuule järgneva teise kuu lõpuks. Teade loetakse esitatuks, kui peasekretär saab selle kätte enne asjaomase ajavahemiku viimase päeva kella 24.00 (Brüsseli aja järgi). Nõukogu otsuse nr 298 kohaselt võib peasekretär suunata konventsiooni artikli 8 lõike 2 alusel tekkinud küsimused konventsiooniosalise taotlusel otse komiteele tagasi, tingimusel et taotlus esitatakse eelmises lõigus täpsustatud ajavahemiku jooksul. Peasekretär lisab siis asjaomase küsimuse komitee järgmise istungi päevakorda uuesti läbivaatamiseks. Kui eri konventsiooniosalised esitavad sama küsimusega seotud taotlused nii nõukogule kui ka komiteele suunamiseks või kui konventsiooniosaline ei täpsusta, kas küsimus tuleks suunata nõukogule või

vaadanud. Komitee vaatab aga küsimuse läbi, kui nõukogu on selle talle suunanud. Kui konventsiooniosaline võtab taotluse tagasi, loetakse komitee algne otsus heakskiidetuks, välja arvatud juhul, kui sama küsimusega tegeleva teise konventsiooniosalise taotluse suhtes ei ole veel otsust tehtud. Peasekretär teavitab konventsiooniosalisi, kui mõni taotlus on tagasi võetud. Teateid peasekretärile küsimuse suunamiseks nõukogule või komiteele uuesti läbivaatamiseks vastavalt konventsiooni artikli 8 lõikele 2 ja nõukogu otsusele nr 298 ei või esitada enne järgmist päeva pärast komitee istungi lõppemist, kuid need tuleb esitada istungi lõpetamise kuule järgneva teise kuu lõpuks. Kui konventsiooni artikli 8 lõike 3 ja nõukogu otsuse nr 298 kohaselt suunatakse küsimus või osa sellest komiteele uuesti läbivaatamiseks, esitab küsimuse uuesti läbivaatamist taotlev konventsiooniosaline peasekretärile vähemalt 60 päeva enne komitee järgmise istungi alguse kuupäeva märkuse uuesti läbivaatamise taotlemise põhjustega ja oma ettepanekutega küsimuse lahendamiseks. Peasekretär edastab selle märkuse teistele konventsiooniosalistele.	otse komiteele, suunatakse küsimus nõukogule. Peasekretär teavitab kõiki konventsiooniosalisi, kui ta on saanud taotluse suunata küsimus nõukogule või komiteele. Konventsiooniosaline, kes esitab taotluse suunata küsimus nõukogule või komiteele, võib oma taotluse tagasi võtta igal ajal enne seda, kui nõukogu on küsimuse läbi vaadanud või komitee selle uuesti läbi vaadanud. Komitee vaatab aga küsimuse läbi, kui nõukogu on selle talle suunanud. Kui konventsiooniosaline võtab taotluse tagasi, loetakse komitee algne otsus heakskiidetuks, välja arvatud juhul, kui sama küsimusega tegeleva teise konventsiooniosalise taotluse suhtes ei ole veel otsust tehtud. Peasekretär teavitab konventsiooniosalisi, kui mõni taotlus on tagasi võetud. Kui konventsiooni artikli 8 lõike 3 ja nõukogu otsuse nr 298 kohaselt suunatakse küsimus või osa sellest komiteele uuesti läbivaatamiseks, esitab küsimuse uuesti läbivaatamist taotlev konventsiooniosaline peasekretärile vähemalt 60 päeva enne komitee järgmise istungi alguse kuupäeva märkuse uuesti läbivaatamise taotlemise põhjustega ja oma ettepanekutega küsimuse lahendamiseks. Peasekretär edastab selle märkuse teistele konventsiooniosalistele.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Kavandatava seisukohaga on kavas toetada HSi komitee kodukorra muutmise eelnõu.

ELile on tähtis, et selline muudatus võetaks vastu, sest sellega soovitakse täpsustada HSi komitee otsustusprotsessi ja tagada, et otsused tehakse komitee liikmete vaieldamatu enamuse poolt.

Liikmesriikidega konsulteeriti HS/WCO koordineerimisega tegelevas tolliekspertide rühmas ja nõukogus.

Kavandatav seisukoht on seega järgmine:

– liit peaks toetama kodukorra muudatuste vastuvõtmist;

– vajaduse korral peaks liit toetama ka redaktsioonilisi lisamuudatusi, mille ettepaneku võib WCO sekretariaat teha.

Kavandatav ELi seisukoht on kooskõlas kehtestatud tollipoliitika ja -tavadega, mida HSi komitee järgib.

Kavandatav seisukoht on vajalik selleks, et EL saaks väljendada oma seisukohta järgmisel WCO nõukogu istungil.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud: „Nõukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega […] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“[3].

Seepärast on menetlusõiguslik alus esildatud otsusele, millega kehtestatakse liidu nimel võetav seisukoht ja mis käsitleb kavandatavat akti, ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

WCO nõukogu on lepinguga, täpsemalt 15. detsembri 1950. aasta Tollikoostöö Nõukogu asutamiskonventsiooniga loodud organ. See on organ, mis vastavalt rahvusvahelise kaupade kirjelduse ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsioonile annab konventsiooniosalistele soovitusi nimetatud konventsiooni muutmiseks ning kiidab heaks HSi komitee kodukorra.

WCO nõukogul on kavas juunis toimuval istungil kooskõlas HSi konventsiooni artikliga 6 heaks kiita HSi komitee kodukorra muudatus. Kui muudatus on heaks kiidetud, on sellel õiguslik toime ELi õigusnormidele, nimelt nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 (tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta) 1. lisale. Seda põhjusel, et määruse artikli 1 lõike 2 punktis a on sätestatud: „2. Koondnomenklatuur hõlmab: a) harmoneeritud süsteemi nomenklatuuri;“. Teine põhjus on, et muudatus mõjutab seda, kuidas toimub HSi komitees harmoneeritud süsteemi nomenklatuuri tõlgendamise ja muutmisega seotud otsustamine ning järelikult ka seda, kuidas tõlgendatakse kombineeritud nomenklatuuri.

Kavandatava aktiga ei täiendata ega muudeta lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seepärast on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava aktiga taotletakse kaht eesmärki või reguleeritakse kaht valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kuna kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud tollitariifide tõlgendamisel järgitava otsustusprotsessiga ja rahvusvahelise lepingu kohaldamisega ühise

[3] Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa *vs*. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

kaubanduspoliitika raames ning HSi nomenklatuuri ja ELi kombineeritud nomenklatuuri rakendamisega, on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 31, artikli 43 lõige 2 ja artikli 207 lõike 4 esimene lõik.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 31, artikli 43 lõige 2 ja artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

5. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta Euroopa Liidu eelarvet.

2022/0129 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Maailma Tolliorganisatsiooni nõukogus seoses harmoneeritud süsteemi komitee kodukorra muutmise eelnõu vastuvõtmisega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 31, artikli 43 lõiget 2 ja artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liit sõlmis nõukogu otsusega 87/369/EMÜ[1] rahvusvahelise kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooni (edaspidi „leping“), mis jõustus 1. jaanuaril 1988.

(2) Lepingu artikli 6 lõike 6 kohaselt peab harmoneeritud süsteemi komitee võtma vastu oma kodukorra otsusega, mille poolt on vähemalt kaks kolmandikku hääleõiguslikest liikmetest. Sel viisil vastu võetud kodukorra peab kiitma heaks nõukogu.

(3) Maailma Tolliorganisatsiooni (WCO) nõukogu kiidab oma juuni istungitel eeldatavasti heaks harmoneeritud süsteemi komitee kodukorra muutmise eelnõu. Muutmine kiidetakse heaks, tuginedes ettepanekule, mille koostas harmoneeritud süsteemi komitee ning viimistles lõplikult 18.–27. septembril 2019 toimunud 64. istungil ja 6.–28. septembril 2021 toimunud 68. istungil. Ettepanek jõustub selle vastuvõtmisel.

(4) On äärmiselt tähtis, et HSi komitee teeks oma otsused läbipaistval ja tõhusal viisil ning et need otsused pälviksid komitee liikmete võimalikult suure toetuse.

(5) Kuna WCO nõukogu peab harmoneeritud süsteemi komitee kodukorra muutmise eelnõu heaks kiitma, on asjakohane määrata kindlaks liidu nimel võetav seisukoht, sest pärast seda, kui muudetud kodukord on vastu võetud, on see liidu jaoks siduv ja võib mõjutada liidu õiguse sisu, nimelt nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87[2] I lisa.

(6) Seepärast on asjakohane, et liidu seisukoht peaks olema toetada harmoneeritud süsteemi komitee kodukorra muutmise eelnõu ja väiksemaid redaktsioonilisi või keelelisi muudatusi, mida võidakse pidada vajalikuks,

---

[1] Nõukogu 7. aprilli 1987. aasta otsus 87/369/EMÜ rahvusvahelise kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooni ja selle muutmisprotokolli sõlmimise kohta (EÜT L 198, 20.7.1987, lk 1).

[2] Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu nimel 2022. aasta juunis WCO nõukogu istungitel võetav seisukoht on toetada harmoneeritud süsteemi komitee kodukorra muutmise eelnõu vastavalt lisas esitatule.

Liidu esindajad võivad ilma nõukogu täiendava otsuseta nõustuda väiksemate redaktsiooniliste või keeleliste muudatustega, võttes arvesse tulevaste WCO nõukogu istungite, liikmesriikidega konsulteerimise või kohapealsete koordineerimiskoosolekute ajal toimuvat arengut.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja